

Na osnovu člana 25. Statuta Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka Upravni odbor Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka, dana 04.10.2017. godine, usvojio je

**Etički kodeks
DRUŠTVA ZA UPRAVLJANJE EVROPSKIM DOBROVOLJNIM PENZIJSKIM FONDOM
A.D. BANJA LUKA**

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Etički kodeks u Društvu za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Etički kodeks) čini skup standarda i pravila kojih se Izvršni odbor i zaposleni u Društvu za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: zaposleni) pridržavaju u vršenju poslova iz djelokruga rada Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo).

Član 2.

Prihvatanjem Etičkog kodeksa zaposleni postavljaju standard dobre prakse koga se pridržavaju kao minimuma u svom poslovanju doprinoseći stvaranju povjerenja u rad Društva i Evropskog dobrovoljnog penzijskog fonda (u daljem tekstu: Fond).

Član 3.

Lice koje je ovlašćeno za odlučivanje, prilikom donošenja odluka postupa u okviru datog ovlašćenja, rukovodeći se prvenstveno interesom Fonda i članova Fonda i Društva.

Član 4.

Etičko ponašanje temelji se na poštovanju zakona, drugih primjenjivih propisa i ugovora. Poslovanje u cjelini mora biti usklađeno sa važećim zakonima i ne može se poticati, odobravati ili prikrivati kršenje zakona.

Član 5.

Kad god to bude moguće, zaposleni će nastojati razriješiti sporove u dobroj vjeri. Ukoliko to ne bude moguće, sporovi će se rješavati arbitražom ili sudskim putem.

Član 6.

Izvršni odbor Društva je u obavezi da u slučaju kršenja etičkih standarda i pravila ponašanja koja su propisana Etičkim kodeksom preduzima mjere za utvrđivanje i sankcionisanje u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima.

Član 7.

Zaposleni su dužni su da se pridržavaju utvrđenih standarda i pravila ponašanja i da svoje profesionalne obaveze izvršavaju u duhu ovog Kodeksa.

OSNOVNA NAČELA PROFESIONALNE ETIKE

Član 8.

Zaposleni moraju:

1. Prilikom obavljanja aktivnosti obezbjediti da njihovo ponašanje bude pošteno, stručno, marljivo i sa uvažavanjem prema: članovima Fonda, javnosti, zaposlenima i izabranim licima, kolegama iz profesije i drugim učesnicima na tržištu kapitala;
2. Postaviti interes Fonda i članova Fonda i očuvanje ugleda profesije iznad sopstvenog interesa;
3. Prilikom obavljanja redovnog posla, a naročito prilikom promovisanja Fonda prema poslodavcima, članovima i budućim članovima Fonda, sprovođenja investicionih analiza, davanja preporuka za kupovinu ili prodaju finansijskim instrumenata i preduzimanje korporativnih, investicionih i kontrolnih aktivnosti u vezi imovine Fonda djelovati u najboljoj namjeri i odluke donositi na bazi nezavisnog profesionalnog rasuđivanja;
4. Biti lojalni prema Društvu i dužni su da poslove i radne zadatke svog radnog mjesta obavljaju na nepristrasan način, politički neutralno, odgovorno, čestito, prema profesionalnim standardima;
5. Djelovati i ohrabriti druge da djeluju profesionalno i etički na način koji će doprinjeti razvoju profesije i ličnom razvoju;
6. Promovisati poštenje, pridržavati se zakona, propisa i drugih pravila koja uređuju dobrovoljno penzijsko odiguranje i tržište kapitala;
7. Održavati i poboljšavati sopstveno znanje, stručnost i profesionalnost i nastojati održati i poboljšati znanje, stručnost i profesionalnost kolega i ostalih ovlašćenih učesnika na tržištu kapitala.

STANDARDI PROFESIONALNOG PONAŠANJA

I PROFESIONALNOST

Član 9.

Profesionalnost podrazumijeva obavljanje poslova na profesionalan način poštujući načelo dobre prakse, uz stalno unapređenje profesionalnog znanja, obrazovanja i međusobnu razmjenu znanja i iskustava između zaposlenih i ostalih učesnika na tržištu kapitala.

IA Poznavanje zakona

Član 10.

Zaposleni moraju dobro poznavati i pridržavati se zakona, propisa i drugih regulatornih akata (uključujući i ovaj Etički kodeks). Zaposleni ne smiju svjesno učestvovati ili podržavati i moraju se izdvojiti od bilo kog kršenja takvog zakona, propisa, ili drugog regulatornog akta.

IB Nezavisnost i objektivnost

Član 11.

Zaposleni moraju koristiti najbolju namjeru i rasuđivanje koje će obezbjediti postizanje i održavanje nezavisnosti i objektivnosti u sprovođenju svojih aktivnosti. Zaposleni ne smiju ponuditi, podsticati, zahtjevati i primiti poklon, korist, kompenzaciju i protivuslugu koja će dovesti do narušavanja sopstvene ili tuđe objektivnosti i nezavisnosti.

IC Pogrešno predstavljanje

Član 12.

Zaposleni ne smiju svjesno činiti radnje koje mogu dovesti do stvaranja pogrešne slike, a vezane su za poslovanje i funkcionisanje Fonda, investicione odluke koje Društvo sprovodi kao i druge profesionalne aktivnosti u koje je Društvo uključeno u vezi sa upravljanjem Fondom.

Zaposleni trebaju da se ponašaju na način da javno povjerenje u nepristrasan i efikasan rad Društva i Fonda bude očuvano i unapređeno.

ID Neprimjereno ponašanje

Član 13.

Zaposleni ne smiju biti uključeni u bilo koju profesionalnu aktivnost ili radnju koja uključuje laž, prevaru, obmanu ili aktivnost i radnju koja će može uticati na profesionalnu reputaciju, poštenje i stručnost zaposlenih u Društvu.

Zaposleni su dužni da čuvaju ugled Društva i Fonda, pristojnim odijevanjem i ličnim ponašanjem.

Zaposleni su u obavezi izvan radnog vremena uzdržati se od ponašanja koje može imati negativan uticaj na ugled Društva i Fonda.

Zaposleni trebaju da budu posvećeni unapređenju uslova rada u zdravoj životnoj sredini

II INTEGRITET TRŽIŠTA KAPITALA

IIA Materijalno značajne povlašćene informacije

Član 15.

Zaposleni koji posjeduju informaciju koja još nije objavljena (povlašćena informacija), a koja može uticati na vrijednost finansijskog instrumenta ne smiju djelovati ili navesti druge da djeluju na bazi te informacije.

IIB Tržišne manipulacije

Član 16.

Zaposleni ne smiju biti uključeni u aktivnosti stvaranja privida aktivne trgovine na tržištu kapitala putem kupovine, tj prodaje ili korišćenja drugih sredstava u svrhu povećanja, odnosno smanjenja, podrške ili destabilizacije njihove tržišne vrijednosti u cilju dovodenja u zabludu ostalih učesnika na tržištu kapitala

III OBAVEZE PREMA ČLANOVIMA FONDA

IIIA Lojalnost, razboritost i briga

Član 17.

Zaposleni imaju obavezu da se ponašaju lojalno prema Društvu i sredstvima Fonda i u svom postupanju moraju ispoljiti razumnu brigu i oprezno prosuđivanje. Zaposleni moraju da deluju u korist Društva, Fonda i članova Fonda, čije interese moraju staviti iznad svojih interesa.

IIIB Fer postupanje

Član 18.

Zaposleni moraju djelovati fer i objektivno u upravljanju sredstvima Fonda, u poslovima koji su vezani za investicionu analizu koju Društvo obavlja, investicione odluke koje Društvo sprovodi kao i druge profesionalne aktivnosti u koje je Društvo uključeno.

IIIC Primjerenost

Član 19.

U upravljanju imovinom Fonda zaposleni moraju imati u vidu sljedeće:

- Razumna procjena rizika i prinosa instrumenata u koje se ulaže imovina Fonda, kao i investiciona ograničenja, prije bilo kakvog investicionog djelovanja. Informacije koje se ovom prilikom koriste moraju se redovno ponovno procjenjivati i ažurirati,
- Utvrditi da li je investicija koja se planira adekvatna za Fond,
- Procjenjivati adekvatnost svake pojedinačne investicije u kontekstu cijelog portfelja Foda.

Zaposleni u svom postupanju sa imovinom Fonda mogu sprovoditi samo one odluke koje su u skladu sa usvojenom investicionom politikom i zakonom.

IIID Predstavljanje rezultata

Član 20.

Kada prenose informacije o rezultatima postignutim u upravljanju imovinom Fonda zaposleni moraju uložiti razuman napor da su predstavljeni rezultati fer, tačni i potpuni.

IIIE Očuvanje povjerljivosti

Član 21.

Zaposleni su dužni da na propisan način čuvaju podatke, informacije i činjenice koje predstavljaju poslovnu tajnu, a koje su mu dostupne prilikom vršenja poslova. Zaposleni mogu objelodaniti povjerljive informacije samo ukoliko:

- se informacije tiču nelegalnih aktivnosti,
- je objelodanjivanje obavezno po zakonu,
- postoji neposredno odobrenje za objelodanjivanje od strane onih na koje se povjerljive informacije odnose.

IV OBAVEZE PREMA DRUŠTVU

IVA Lojalnost

Član 22.

Zaposleni se u svom djelovanju moraju ponašati u korist Društva i Fonda, ne smiju uskratiti raspolaganje znanjima i sposobnostima koje zaposleni posjeduje, ne smiju odati povjerljive informacije ili na drugu način nauditi poslovanju Društva i Fonda.

IVB Sporazumi o dodatnim naknadama-pokloni i ponude

Član 23.

Zaposleni ne smije izvan radnog vremena vršiti plaćene ili neplaćene poslove, koji nisu primjereni ili bi njihovo vršenje štetilo ugledu ili interesima Društva i Fonda. Kada zaposleni nije u mogućnosti da to sam ocijeni, u obavezi je obratiti se neposredno pretpostavljenom, radi dobijanja savjeta po tom pitanju.

Član 24.

Zaposleni neće prihvatiti plaćanje za učešće u javnom nastupu, koje je sastavni dio ili je neposredno vezano za poslove koje vrši u Društvu.

Zaposleni mogu, bez posebne dozvole, vršiti naučno-istraživački rad, publicističku djelatnost, kao i poslove vezane za kulturno-umjetničke, sportske, humanitarne i druge slične organizacije.

Zaposleni ne smije koristiti povoljnost poslova koje vrši radi ostvarivanja ličnih interesa i dužan je izbjegavati nastanak eventualno mogućeg sukoba interesa. Lični interes zaposlenog podrazumijeva sticanje materijalne ili druge koristi za sebe, svoju porodicu, prijatelje ili druga pravna i fizička lica sa kojima ostvaruje privatni, poslovni ili drugi kontakt i saradnju.

Član 25.

Zaposleni ne smiju prihvatiti poklon, korist, neki vid kompenzacije i protivuslugu za sebe, svoju porodicu, bliske rođake, prijatelje ili druga pravna i fizička lica sa kojima ostvaruje privatni, poslovni ili politički kontakt i saradnju koja dovodi do sukoba ili se očekuje da će dovesti do sukoba sa interesima Društva i Fonda.

Ovo se ne odnosi na poklone koji predstavljaju konvencionalnu gostoljubivost.

Ukoliko je zaposlenom za vršenje poslova ponuđen poklon, povlastica ili druga korist, on će:

- poklon, povlasticu ili drugu korist odbiti,
- po mogućnosti identifikovati osobu koja je ponudu učinila,
- ukoliko je moguće vratiti uručeni poklon, ako poklon ne treba da se upotrebi kao dokazno sredstvo u propisanom postupku,
- pronaći svjedoke o učinjenoj ponudi ili datom poklonu,
- odmah prijaviti učinjenu ponudu neposredno pretpostavljenom,
- sačiniti službenu zabilješku o učinjenoj ponudi, odnosno datom poklonu.

IVC Odgovornost nadređenih

Član 26.

Izvršni odbor Društva je u obavezi da uloži razuman napor kako bi otkrila i spriječila kršenja važećih zakonskih propisa, i ovog Kodeksa od strane svih koji na bilo koji način predstavljaju predmet kontrole Uprave.

V INVESTICIONA ANALIZA I INVESTICIONE ODLUKE

VA Sistematičnost i razumna osnova za donošenje odluka

Član 27.

Prilikom sprovođenja investicione analize i donošenja investicionih odluka zaposleni moraju da pokažu sistematičnost, nezavisnost i marljivost.

Zaposleni moraju imati razumnu i provjerenu osnovu za djelovanje koja je podržana adekvatnim istraživanjem za bilo koju analizu i investicionu odluku.

VB Komunikacija

Član 28

Zaposleni imaju obavezu da javnosti objelodane osnovnu opšte principe investicionog procesa koji koriste prilikom analiziranja potencijalnih investicija, izbora hartija o vrijednosti i konstrukciji portfelja Fonda. Zaposleni imaju obavezu da objelodane sve činjenice koje mogu materijalno značajno uticati na izmjene u investicionom procesu.

Zaposleni moraju da koriste razumnu procjenu u identifikovanju faktora rizika koji su značajni u investicionoj analizi i da iste objelodane javnosti.

Zaposleni imaju obavezu da razlikuju mišljenja od činjenica u izradi investicionih analiza i sprovođenju investicionih odluka.

VC Čuvanje dokumentacije

Član 29.

Zaposleni imaju obavezu da čuvaju adekvatne podatke koji podržavaju korporativne odluke, investicione analize i investicione odluke koje su donijete u upravljanju imovinom Fonda.

VI SUKOB INTERESA

Član 30.

U slučaju kada zaposleni i imaju lični interes, koji je takav da utiče ili može da utiče na nepristrasno i objektivno vršenje poslova, onda postoji sukob interesa. Zaposleni ne smiju dozvoliti da njegov lični interes utiče na zakonito, objektivno i nepristrasno vršenje poslova.

U cilju izbjegavanja sukoba interesa u vršenju poslova, zaposleni treba da:

- se upozna sa eventualno mogućim ili stvarnim sukobom interesa,
- preduzme potrebne radnje za izbjegavanje sukoba interesa,
- upozna neposredno pretpostavljenog sa eventualno mogućim ili stvarnim sukobima interesa i u pisanoj formi, navede prirodu, karakteristike i obim sukoba interesa,
- zahtijeva da bude oslobođen vršenja poslova iz kojih može nastati sukob interesa,
- postupi po odluci kojom se izuzima od vršenja poslova iz kojih može nastati sukob interesa.

VIA Objavljivanje sukoba interesa

Član 31.

Zaposleni su u obavezi da objave sve činjenice za koje se razumno može vjerovati da mogu uticati na njihovu nezavisnost i objektivnost, i da utiču na njihove obaveze kao zaposlenog u Društvu. Zaposleni moraju osigurati da objava ovih činjenica bude pravovremena, napisana jednostavnim jezikom i prenese efektivno sve relevantne činjenice.

Prilikom zapošljavanja i u toku rada zaposleni će se izjasniti o postojanju sukoba interesa i o njegovoj prirodi.

VIB Prioritet transakcija

Član 32.

Sve transakcije koji se obavljaju u ime Fonda imaju prioritet u odnosu na transakcije u kojima su zaposleni direktno ili indirektno zainteresovana strana.

Zaposleni (uključujući i članove Izvršnog odbora) i članovi njihovog zajedničkog domaćinstva imaju obavezu da Društvu najave i pisano obrazlože svaku kupovinu ili prodaju hartija od vrijednosti. Ova najava sa obrazloženjem će biti data najmanje 7 dana prije planirane kupovine/prodaje i biće čuvana u arhivi Društva.

U slučaju da Društvo u ime i za račun Fonda kupuje ili prodaje određene hartije od vrijednosti, zaposlenima (uključujući i članove Izvršnog odbora) i članovima njihovog zajedničkog domaćinstva, je zabranjeno da sa istim hartijama od vrijednosti trguju. Ova zabrana će biti na snazi u periodu od donošenja odluke o kupovini/prodaji hartije od vrijednosti, pa sve do realizacije naloga za kupovinu/prodaju hartije od vrijednosti.

U slučaju da članovi Izvršnog odbora kupuju ili prodaju hartije od vrijednosti, svaka takva kupovina ili prodaja će u roku od tri dana biti objavljena na internet prezentaciji Društva.

VII PRIJAVLJIVANJE NEETIČKIH ZAHTJEVA

Član 33.

Zaposleni koji smatraju da se od njih zahtjeva da postupaju na način koji je neprimjeren, neetički ili na drugi način nije u skladu sa Etičkim kodeksom, prijaviće takav zahtjev Izvršnom odboru.

Zaposleni je dužan da neposredno pretpostavljenom prijavi kršenje pravila i principa Etičkog kodeksa od strane drugih zaposlenih.

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

Etički kodeks stupa na snagu danom usvajanja i biće objavljen na Internet stranici Društva.

Broj: UO-IV-8/17

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Datum:04.10.2017. godine

Aljoša Uršič